

Jerzy Kruppe

Frombork, pow. Braniewo. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 6, 244-246

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DĘBNO, pow. Kielce

Muzeum Świętorzyskie w Kielcach

Badania prowadził mgr Janusz Kaczyński.

Finansowało Muzeum Świętorzyskie. Pierwszy sezon badań. Grodzisko stożkowate / 1 połowa XIV w./.

Grodzisko w Dębnie, jedyny tego rodzaju obiekt w rejonie Łysogór jest usytuowane na krańcu lessowego cypla wchodzącego w podmokle zlewisko dwóch strumieni. Cypl odcięto fosami, szczyt nadsypano. Powierzchnia górna grodziska wynosi około 250 m².

Badania wykazały jednowarstwowość i krótkotrwałość istnienia grodziska. Odsłonięto między innymi część podwalin dużego prostokątnego budynku, które zachowały się dzięki zwęgleniu podczas pożaru. Obrzeże górnej płaszczyzny grodziska otacza wał usypany z ziemi i miejscowych kamieni.

Prócz masowo występującej ceramiki / około 5% ze śladami polew/ uzyskano dużą ilość militariów groty strzał do kuszy i łuku, mechanizm naciągowy kuszy, ostrogi, noże, fragmenty okuć. Znalaziono grosz praski Wacława II sprzed 1305 r., skupiska ziarn zbóż, soczewicy oraz łusek rybich.

Badania będą kontynuowane.

DOKTORCE, pow. Łapy

Stanowisko 1

patrz wczesne średniowiecze

DZIARNÓW, pow. Grójec

Stanowisko 3

patrz okres wpływów rzymskich

FROMBORK, pow. Braniewo

Stanowisko 1

Konserwator Zabytków

Archeologicznych

w Olsztynie

Badania prowadził dr Jerzy Kruppe.

Finansował WKZ w Olsztynie. Czternasty sezon badań. Warowny zespół katedralny średniowieczny i nowożytny.

Prace koncentrowały się w rejonie przedbramia, gdzie eksplorowano trzy nowe wykopy oraz kontynuowano również prace na zeszłorocznym wykopie 43 odcinek D i E. Badaniami objęto powierzchnię 266 m².

Badania na wykopach 44 i 46 miały na celu odsłonięcie pełnego zarysu wielobocznego przedbramia ceglano-głazianego z 1 połowy XVI w. oraz ujawnić sposób powiązania

ze wschodnią częścią murów obronnych wzgórza. Zadanie to zostało w pełni wykonane.

W wykopie 46 odsłonięto mury oporowe zabezpieczające skarpe na której postawiono południowo-wschodnią część murów obronnych. Stwierdzono również, iż wschodnia baszta bramna w części fundamentowej przewiązana była z murem obronnym, mur oporowy był do niego dostawiony.

W wykopie 44, obejmującym wschodnią część korpusu przedbramia, odsłonięto trzy strzelnice zachowane tylko częściowo na poziomie piwnic. Wymiary ich wynosiły: 1,70 x 1,50 m przy nieznannej wysokości. Sądzić można, po analogicznych występujących w partii zachodniej, że miały one 2,05 m. W wyniku badań ustalono pełne wymiary umocnienia przedbramnego: długość 24,5 m, szerokość korpusu 19,5 m. Stwierdzono także niesymetryczne rozplanowanie korpusu w poziomie piwnic i I-go piętra tzn. 3 strzelnice od strony wschodniej i 2 od zachodniej.

Z warstw kulturowych zalegających na poziomie fundamentów przedbramia wydobyto fragmenty ceramiki z I połowy XVI wieku co potwierdziło poprzednie obserwacje odnośnie do datowania obiektu. Warstwy zasypiskowe wewnątrz korpusu zawierały liczne znaleziska ruchome z II połowy XVII i początku XVIII wieku, ceramikę, przedmioty metalowe, stłuczkę szklaną, kości zwierzęce.

Wykop 45 założono w celu rozeznania terenu po zachodniej stronie fortyfikacji. W tym rejonie w 1971 r. natrafiono na mur ceglany biegnący po osi północ-południe, równoległy do korpusu przedbramia. W toku badań stwierdzono, iż składa się on z czterech odcinków pochodzących z różnych faz budowy. W najwcześniejszym założeniu mur ten powstał prawdopodobnie w czasie szwedzkiej rozbudowy fortyfikacji przedbramia w latach 30-tych XVII wieku. Dalsze jego odcinki są z II połowy XVII wieku, a także z XVIII. Eksploracja na zewnątrz tego muru w kierunku zachodnim ujawniła w warstwach zasypiskowych fosy dwa prostokątne filary ceglane analogiczne do odsłoniętych w roku poprzednim w piwnicy przedbramia. Wykazywały one skośne usytuowanie w stosunku do osi przedbramia i najprawdopodobniej podtrzymywały most prowadzący z południowego zachodu do warowni. Głębokość fosy wynosiła przeciętnie około 5,5 m.

Warstwy zasypiskowe były prawie jałowe, dopiero w dolnych partiach natrafiono na fragmenty naczyń i kafi z XVI i XVII wieku.

Eksplorowano również warstwy kulturowe zalegające pomiędzy zachodnią ścianą przedbramia, a wspomnianym murem równoległym. Dostarczyły one obfitych znalezisk ruchomych powyżej 30.000 sztuk, w postaci fragmentów naczyń, kafi, stłuczki szklanej, przedmiotów metalowych, kości zwierzęcych i rybich, wyrobów

kościanych i rogowych itp. Datować je można na okres od 2 połowy XVII po połowę XVIII wieku. Eksploracja w tym rejonie z uwagi na wielką pracochłonność nie została jeszcze zakończona.

GOLCZEWO, pow. Kamień Pomorski

Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska

P.P. PKZ Oddział w Szczecinie

Badania prowadził mgr Tadeusz Nawroński.

Finansował WKZ w Szczecinie. Drugi sezon

badania. Zamek biskupi z XIV-XVII w.

Kontynuowano badania w wykopie I, założonym w południowej części wzgórza zamkowego. Ogółem w obrębie wykopu przebadano 25 warstw zalegających do głębokości ca 7 m poniżej obecnego poziomu wzgórza.

Najistotniejszym momentem badań było odsłonięcie północnego i wschodniego muru najstarszego zamku, zbudowanego w pierwszych latach XIV w. Była to zapewne prostokątna budowla ceglana o szerokości ca 8 m zbudowana na płaszczystej łasze wśród jezior.

Na początku XV wieku po 100 latach użytkowania zrezygnowano z niej i przystąpiono do budowy nowego zamku, założonego na planie prostokąta z wieżą w północno-wschodnim narożniku. Niedługo później, zapewne w 1 połowie XVI wieku odsłonięte skrzydło południowe uległo spaleni.

Okolo połowy XVI wieku przystąpiono do budowy 3-go zamku, utrzymując dawną prostokątną zabudowę, jednakże o innych już wymiarach. Ostatecznie założenie zostało rozebrane całkowicie z wyjątkiem wieży z 2-go zamku w XIX wieku.

Badania dostarczyły dużej ilości materiału zabytkowego pochodzącego głównie z XIV-XV w. Na szczególne podkreślenie zasługuje duża ilość importowanych naczyń szklanych i glinianych. Przeszło 600 przedmiotów zabytkowych oraz luksusowa ceramika stołowa świadczą wymownie o wysokim standardzie życiowym mieszkańców zamku golczewskiego.

GOŚLAWICE, pow. Konin

Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska

P.P. PKZ Oddział w Poznaniu

Badania prowadził mgr Edward Krause

przy współpracy mgr Bolesławy Pawlak

i konsultacji inż. arch. Aleksandra Werca.